

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันเปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยอาศัยรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการศึกษาที่จัดตามแนวระบบ โรงเรียน และการศึกษาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิต โดยเฉพาะการจัดการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียน อาจเป็นการจัดการศึกษาประเภทต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมและตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน และประเทศ ได้แก่ การศึกษาวิชาชีพ การศึกษาวิชาชีพเฉพาะกิจ และการศึกษาพิเศษ เป็นต้น (กองการศึกษาเพื่อคนพิการ, 2544, หน้า 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 10 ได้กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาและในปัจจุบันรัฐได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาพิเศษแก่บุคคลที่พิการ คณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา ได้มีประกาศ เรื่องกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการ การรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ พุทธศักราช 2548 ได้แบ่งกลุ่มผู้ที่มีความบกพร่องออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ บุคคลออทิสติก บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา และบุคคลพิการซ้อน (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 4)

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 4) การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส การจัดระบบสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (ราชกิจจานุเบกษา, 2546, หน้า 20-21)

ปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการโดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) เป็นการจัดการเรียนร่วมและการจัดการศึกษาเฉพาะทาง ทั้งนี้สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนทั้งสิ้น 43 โรงเรียน เป็นโรงเรียน

ที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 19 จังหวัด 19 โรงเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 19 จังหวัด 20 โรงเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น 2 จังหวัด 2 โรงเรียนและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 2 จังหวัด 2 โรงเรียน ทั้งนี้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นผู้รับผิดชอบและมีนโยบายเร่งพัฒนาคุณภาพจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความบกพร่องของผู้เรียน โดยมีการเตรียมนักเรียนให้พัฒนาทางด้านร่างกาย พัฒนาทางด้านการศึกษา การพัฒนาด้านอารมณ์และสังคม สำหรับการพัฒนาด้านการศึกษานั้นเป็นการพัฒนาด้านการเรียนรู้ ความสามารถที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ทักษะเบื้องต้น ทักษะการอ่าน ทักษะตัวเลข ทักษะในการเขียน โดยเฉพาะในด้านภาษาและการสื่อสารเนื่องจากเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ(สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2550)

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นเด็กกลุ่มที่ขาดโอกาสทางการได้ยินและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางภาษาทั้งด้านการพูดและการเขียน (สุขพัชรา ชัมเจริญ, 2543, หน้า 61) กล่าวว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาเกี่ยวกับภาษา เพราะมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในวงจำกัด เรียงคำเป็นประโยคที่ผิดหลักภาษา เป็นต้น ปัญหาทางภาษาของเด็กคล้ายคลึงกับปัญหาทางการพูด นั่นคือ เด็กยิ่งสูญเสียการได้ยินมากเท่าใด ยิ่งมีปัญหาในทางภาษามากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้เด็กกลุ่มนี้ยังใช้ภาษามือในการสื่อสาร ขาดโอกาสในการใช้ภาษาไทยในการเขียน

นอกจากนี้สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยระบุว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ได้ยินเสียงพูดเหมือนคนปกติ จึงใช้สายตาเป็นสื่อเรียนรู้ความหมาย มองเห็นกริยาอาการ ทำทางที่เคลื่อนไหวไปมาได้ ถึงแม้จะเข้าใจได้ไม่ลึกซึ้งแต่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินพยายามใช้ท่าทาง ร่างกายและสีหน้า เพื่อแสดงความรู้สึกภายในที่มีอยู่ ให้ผู้อื่นเข้าใจ ท่าทางที่แสดงนั้นเป็นท่าทางที่เลียนแบบธรรมชาติมากที่สุด และจากท่าทางธรรมชาตินั้นเองได้มีการพัฒนาขึ้นโดยใช้มือทำท่าทางต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ซึ่งภาษามือของแต่ละชาติมีความแตกต่างกันตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและลักษณะภูมิศาสตร์ ซึ่งภาษามือไทยมีลักษณะ 3 ประการที่ควรจดจำคือ ประการแรก ภาษามือไทยเป็นภาษาที่สมบูรณ์ ครบถ้วนและเป็นภาษาอย่างแท้จริง ประการที่สองคือ ภาษามือไทยเป็นภาษาที่แตกต่างจากภาษาไทย ทั้งยังเป็นภาษาแรกของคนหูหนวกกับการทำท่ามือตามภาษาไทยมีรูปแบบของการเรียงคำตามกฎไวยากรณ์ไม่เหมือนกัน ดังตัวอย่างเช่น

ประโยคภาษาไทย	- ฉันเดินทางโดยเครื่องบินจากภาคใต้ไปภาคเหนือ
ภาษามือไทย	- ภาคใต้ - เครื่องบิน - ภาคเหนือ
ประโยคภาษาไทย	- คุณสอนภาษามือนั่น
ภาษามือไทย	- ภาษามือ - สอนนั่น

ประการสุดท้าย ภาษามือไม่ใช่ภาษาสากลที่ใช้เหมือนกันทั่วโลก แต่ละชาติจะมีภาษามือแตกต่างกัน (สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) ดังนั้นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จึงใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เมื่อนักเรียนต้องการที่จะสื่อสารกับบุคคลทั่วไป จึงใช้วิธีการเขียนแต่ไม่สามารถทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้เนื่องจากการเขียนเรียบเรียงประโยคตามหลักไวยากรณ์ของภาษามือไทย ซึ่งมีความแตกต่างจากหลักภาษาไทย ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นควรที่จะฝึกนักเรียนโดยการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการแต่งประโยค โดยมุ่งประเด็นที่ประโยคความเดียว คือ ประธาน กริยาและกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถสื่อสารกับบุคคลอื่นได้เข้าใจ และในฐานะที่เป็นคนไทยต้องเข้าใจว่าภาษาเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ดังนั้นทุกคนในชาติต้อง ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยให้ถูกต้อง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นส่วนหนึ่งของเยาวชนไทย ซึ่งเยาวชนไทยเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ เป็นความหวังและเป็นอนาคตของชาติ ประเทศชาติจะเจริญมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเยาวชน นอกจากจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้วต้องภูมิใจในวัฒนธรรม ภาษาเป็นเครื่องมือในการสืบสานวัฒนธรรม ดังนั้นการใช้ภาษาต้องให้ถูกต้อง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นและจากประสบการณ์ในฐานะครูการศึกษาพิเศษ สังกัดโรงเรียนแพรวปัญญาคุณุศล สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งผู้ศึกษารับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 10 คน ในวันที่ 16-20 พฤษภาคม 2550 ได้ไปลงพื้นที่สนักเรียนและทดสอบความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานพบว่านักเรียนทุกคนมีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนภาษาไทยให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เช่น ฉันทกินข้าว นักเรียนส่วนใหญ่จะเขียนอยู่ในรูปประโยค ข้าว กิน ตามไวยากรณ์ภาษามือไทยจึงได้เลือกน้องปลาทุมาเป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้จากการที่ผู้ศึกษาสังเกตพบว่า น้องปลาทุสามารถเขียนอ่านและทำภาษามือ คำ กลุ่มคำง่าย ๆ ตามที่กำหนดให้ได้ แต่เมื่อกำหนดให้แต่งประโยค น้องปลาทุจะสื่อสารออกมาในรูปแบบตามกฎไวยากรณ์ของภาษามือไทย หากน้องปลาทุได้รับการฝึกฝนด้วยแบบฝึกซึ่งรวบรวมมวลประสบการณ์ทั้งหมดนำมาทำเป็นแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคด์โดยใช้กฎของผล กฎแห่งการฝึกหัดและกฎแห่งความพร้อมทฤษฎีของสกินเนอร์ในด้านหลักการเสริมแรงและทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลส์ในด้านการเสริมแรงช่วยให้สามารถแต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และจะเป็นแบบอย่างให้กับเพื่อน นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และนำไปใช้ในการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการแต่งประโยคสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแพรวปัญญาคุณุศล

2. เพื่อเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนจากการแต่งประโยคความเดียวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแพรวปัญญาคุณ ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นกรณีศึกษา ชื่อ น้องปลาทุ เป็นเด็กหญิง อายุ 13 ปี เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีระดับการสูญเสียการได้ยิน หูซ้าย 95 เดซิเบล หูขวา 95 เดซิเบล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนแพรวปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ น้องปลาทุสามารถอ่านและเขียนคำ กลุ่มคำง่าย ๆ ได้ แต่ยังไม่สามารถนำคำมาแต่งเป็นประโยคที่ต้องตามหลักภาษาไทยได้

ขอบเขตของเนื้อหา

การใช้แบบฝึกเพื่อแต่งประโยคความเดียว โดยประโยคต้องประกอบด้วย ภาคประธาน กริยาและกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประโยคความเดียว หมายถึง ประโยคที่มุ่งกล่าวถึงสิ่งใดเพียงสิ่งเดียว และสิ่งนั้นแสดงอาการ หรืออยู่ในสภาพเพียงอย่างเดียว เช่น เขาร้องเพลง เด็กอุ้มตุ๊กตา

แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะการแต่งประโยคความเดียว โดยมีประธาน กริยาและกรรม โดยแต่ละชุดจะมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมการเลือกคำนาม คำสรรพนาม คำกริยาเติมในช่องว่าง กิจกรรมขีดเส้นใต้คำที่เป็นประธานของประโยค กิจกรรมหาคำที่เป็นประธานของประโยค กิจกรรมวงกลมล้อมรอบคำที่เป็นกริยาของประโยค กิจกรรมนำคำกริยาที่กำหนดเติมให้ตรงกับภาพ กิจกรรมการคิดคำกริยา กิจกรรมนำคำกริยาที่กำหนดเติมให้ตรงกับประโยค กิจกรรมแยกประธานกริยา กรรมจากประโยคที่กำหนด กิจกรรมนำคำที่กำหนดให้เติมในประโยค กิจกรรมแต่งประโยคจากภาพที่กำหนด กิจกรรมแต่งประโยคจากคำที่กำหนด กิจกรรมนำคำที่กำหนดมาเรียงเป็นประโยคที่ต้อง ประกอบด้วยรูปภาพ การแต่งประโยค

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่มีการสูญเสียการได้ยิน ซึ่งอาจจะเป็นเด็กหูตึง หรือเด็กหูหนวกก็ได้

เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ ความถี่ 100, 1000 และ 2000 Hz ในหูข้างใดข้างหนึ่ง เด็กไม่สามารถใช้การได้ยินเป็นประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟัง อาจเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดหรือเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลังก็ตาม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย
2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเขียนประโยคหรือแต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา
3. ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาการเขียนประโยคของนักเรียน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved